

Samenwerking
geriatrische revalidatiezorg

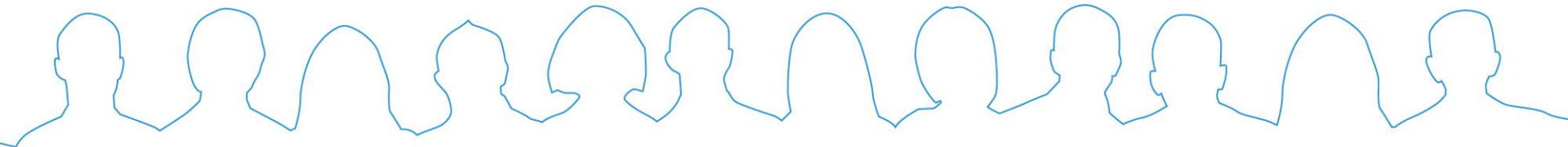
“Wij zien kansen om met
elkaar de **GRZ** te **versterken!**”

dr. Bianca Buijck en Martijn van Gemst

Symposium Honger voor Revalidatie dinsdag 19 februari 2019 Evoluon Eindhoven

www.zorgboog.nl/symposium-grz

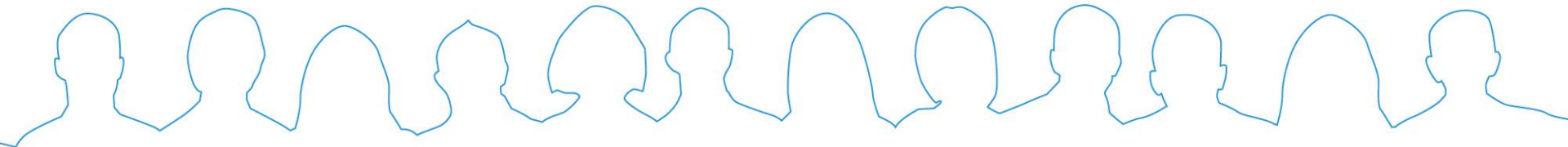

“Wij zien kansen om met
elkaar de **GRZ** te **versterken!**”

Honger voor revalidatie: hoe vanzelfsprekend is eten in de geriatrie revalidatie?

dr. Bianca Buijck en Martijn van Gemst

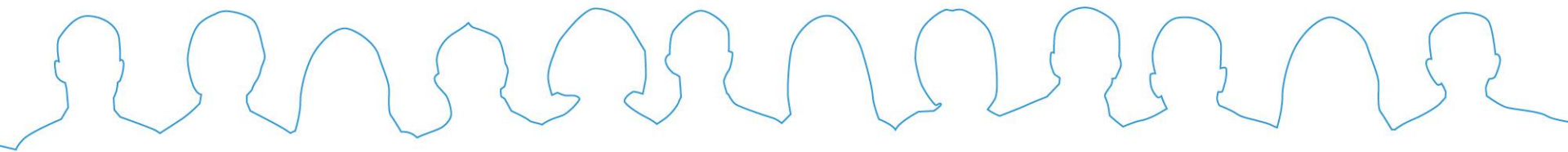
Jaarcongres GRZ 25 januari 2019

“Wij zien kansen om met
elkaar de **GRZ** te **versterken!**”

Ondervoeding

- Ondervoeding bij ouderen in verpleeg- en verzorgingshuizen: één op de zes.
- Ouderen daarmee een grotere kans op ziekte en sterfte (Schueren, 2014; Ligtvoet, 2013).
- Vaak worden reuk en smaak bij ouderen minder.
- Hierdoor worden ze minder in de verleiding gebracht om te gaan eten.
- Ouderen hebben sneller een vol gevoel.
- Terwijl de eetlust in het algemeen al minder kan zijn (Mojet, 2009).

“**Wij zien kansen** om met
elkaar de **GRZ** te **versterken!**”

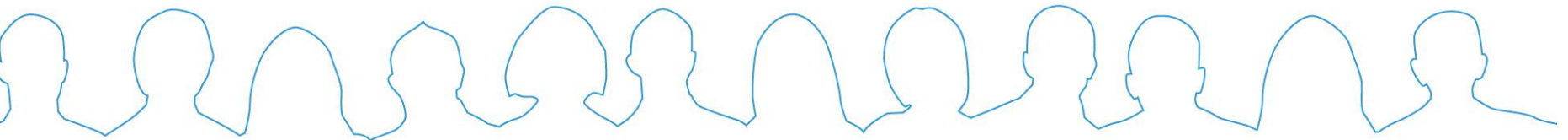
Waarom uitgebalanceerd eten?

- Ouderen die revalideren in de GRZ hebben baat bij uitgebalanceerd eten en drinken.
- Combinatie verhoogd trainingsniveau en de diagnose: verhoogde energie intake nodig.
- Voedingstoestand bij opname in de GRZ vaak slecht door de onderliggende aandoeningen.
- Bepaalde aandoeningen leiden tot beperkingen bij het eten en in de voortbeweging.
- Als gevolg van de toenemende beperkingen, minder eten en drinken nuttigen (Berkhout & Houten, 1995).
- Onderzoek: Elf revalidatiecentra in Nederland: 28% van de patiënten ernstig ondervoed is en 10% is matig ondervoed (Hertroijs, 2012).
- Toch is bij 47% van de ondervoede patiënten sprake van overgewicht of obesitas.

“Wij zien kansen om met elkaar de **GRZ** te **versterken!**”

Wanneer ontstaat ondervoeding?

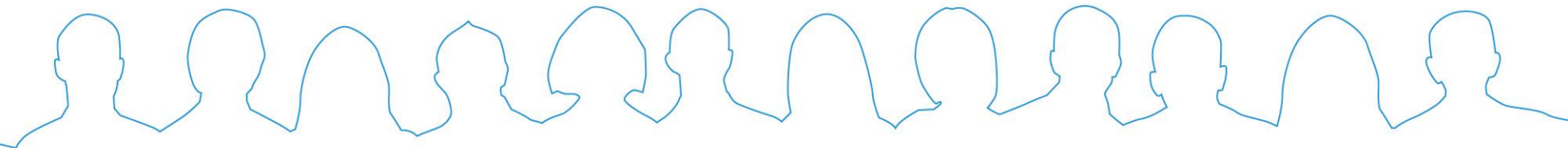
- Als er niet genoeg of te eenzijdig gegeten wordt.
- Bij ondervoeding krijgt het lichaam minder eiwitten, vitamines, mineralen en energie (calorieën) dan nodig.
- Het lichaam gebruikt dan reservevoorraden in vet- en spierweefsel.
- Hierdoor worden vet en spieren afgebroken.
- Ondervoeding bij revalidatie: **door verminderde intake in combinatie met een verhoogde energie behoefte en verlies van vet en spiermassa.**

“**Wij zien kansen** om met
elkaar de **GRZ** te **versterken!**”

Oorzaken verminderde intake

- Kauw en slikproblemen,
- Misselijkheid
- Pijn
- Vermoeidheid
- Depressie
- Verminderde motoriek
- Verlies van vocht-en voedingsstoffen door: diarree, braken, decubitus, wonden, koorts en operatie.

“Wij zien kansen om met
elkaar de **GRZ** te **versterken!**”

Grote gevolgen van ondervoeding voor GRZ

- Afbraak van spieren kan belemmeringen veroorzaken bij dagelijkse activiteiten.
- Kans op vallen neemt toe.
- Vluggere moe voelen.
- Minder zin hebben om te eten,
- Sneller en ernstiger ziek worden,
- Langer nodig hebben om te herstellen
- Moeilijkere wondgenezing (Voedingscentrum, 2015).
- Daling van weerstand: meer kans op complicaties, waardoor een langer herstel en langere opnameduur.
- Verminderde kwaliteit van leven en verhoogde kans op mortaliteit ([Donini, De Bernardini, De Felice, Savina, Coletti & Cannella, 2004](#)).

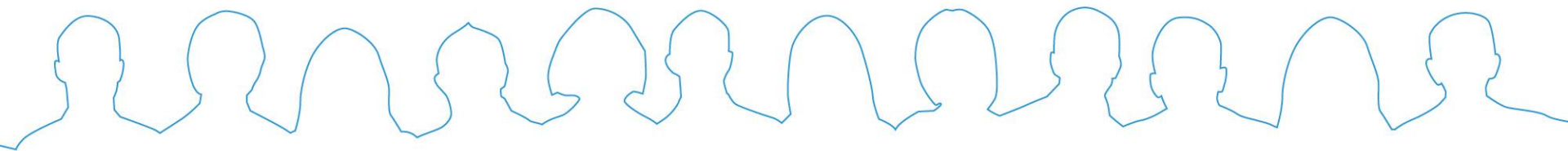
“Wij zien kansen om met
elkaar de **GRZ** te **versterken!**”

Dus.....!!

Kwetsbare oudere ouderen moeten een serieuze kans krijgen op functioneel herstel en terugkeer naar hun eigen thuissituatie en sociaal netwerk!

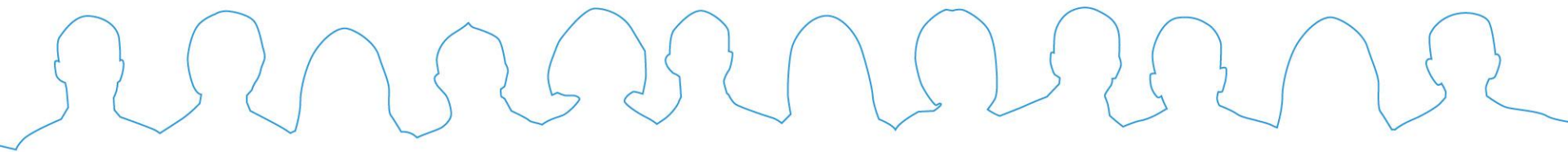
- Daarom de beste zorg, behandeling en begeleiding aan onze (oudere en kwetsbare) revalidanten.
- Ook met betrekking tot eten en drinken.
- voeding(sadviezen) die bij hun aandoening en wensen past.
- Passend, adequaat en smakelijk eten en drinken.

“Wij zien kansen om met
elkaar de **GRZ** te **versterken!**”

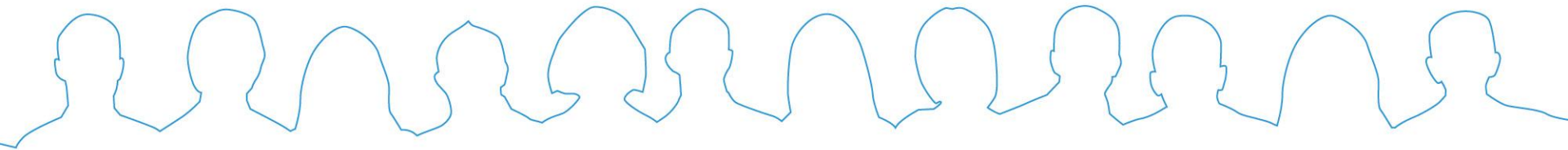
Martijn gaat jullie alles vertellen over eten en drinken in de GRZ

“Wij zien kansen om met
elkaar de **GRZ** te **versterken!**”

Stelling 1

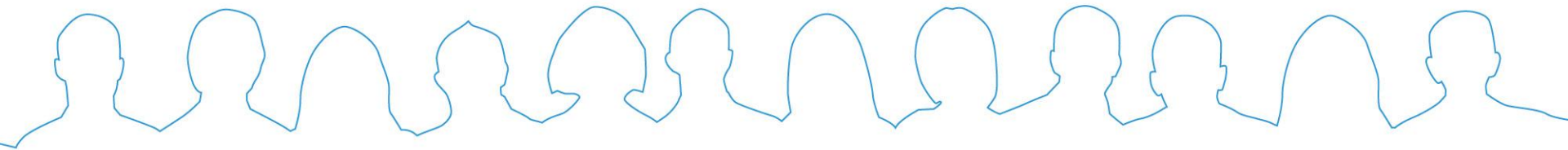
Verzorgenden en verpleegkundigen moeten alleen tevreden zijn als hun
patienten voldoende hebben gegeten

“Wij zien kansen om met
elkaar de **GRZ** te **versterken!**”

Stelling 2

Verzorgenden en verpleegkundigen gebruiken truukjes om patiënten voldoende te laten eten

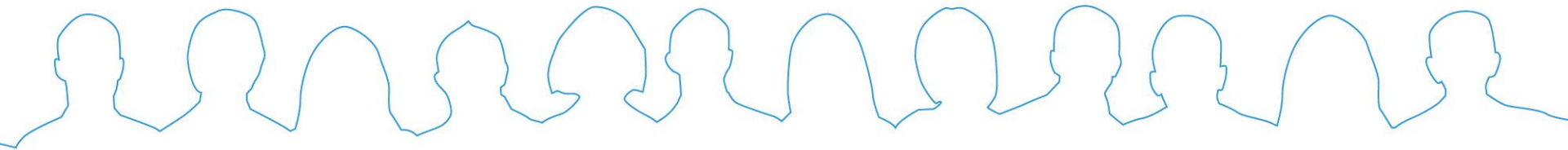

“Wij zien kansen om met
elkaar de **GRZ** te **versterken!**”

Stelling 3

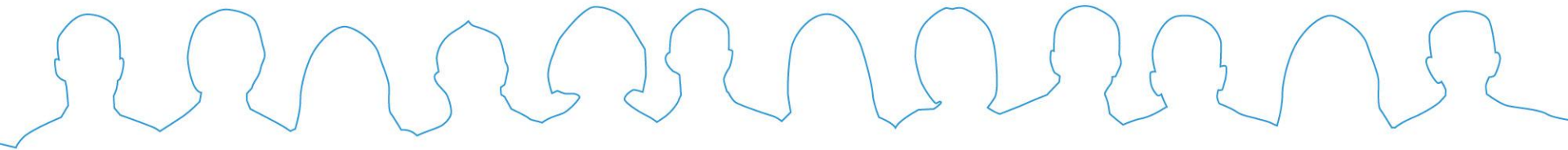
We hebben hoogopgeleide chefs nodig in de Zorg

“Wij zien kansen om met
elkaar de **GRZ** te **versterken!**”

Stelling 4

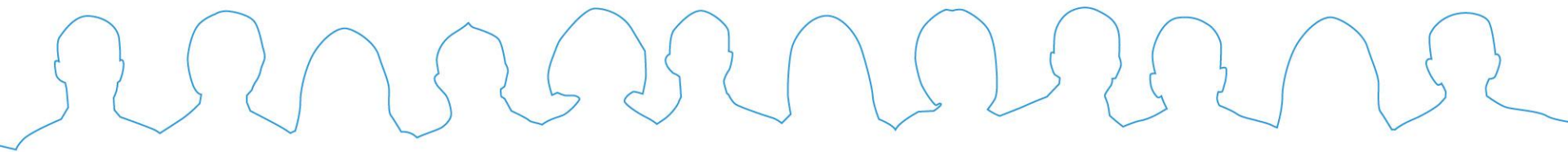
Een hoge school voor koks naast
het Center For Gastrology
is essentieel

“Wij zien kansen om met
elkaar de **GRZ** te **versterken!**”

Stelling 5

Zelf koken is beter

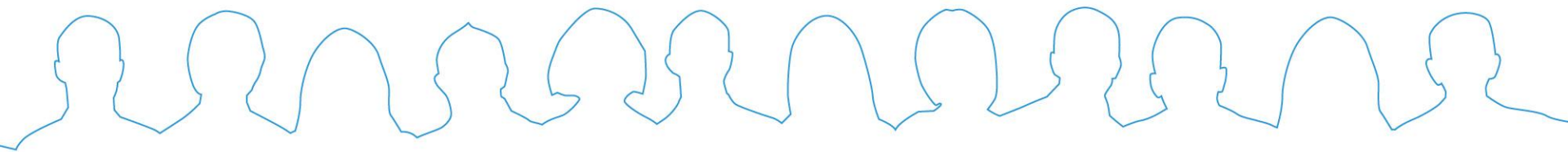

“Wij zien kansen om met
elkaar de **GRZ** te **versterken!**”

Stelling 6

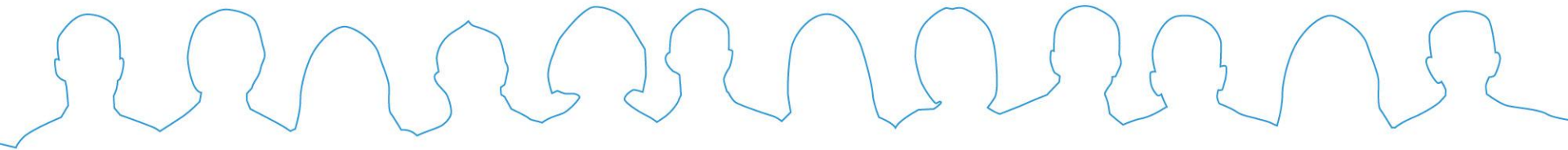
Eten voegt kwaliteit aan leven toe

“Wij zien kansen om met
elkaar de **GRZ** te **versterken!**”

Stelling 7

Elke professional in de zorg moet selectieve
smaaksturing kunnen toepassen

“Wij zien kansen om met
elkaar de **GRZ** te **versterken!**”